

Josef Černý: Hranický motiv

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města Hranic

Červenec 1966

B l a h o p ř á n í .

Dne 11. července oslavují již tradičně pracující podniků, spadajících pod pravomoc ministerstva stavebnictví, Den stavbařů.

V našem městě pracují také podniky, které se velmi významně podílejí na činnosti tohoto resortu v celostátním měřítku, je tedy naši milou povinností popřát pracujícím těchto závodů hodně pracovních úspěchů, spokojenost a štěstí v osobním životě, zkrátka všechno to nejlepší, co se přává dobrým přátelům a známým.

Týká se to jak pracujících národního podniku Hranická cementárna a vápenice, tak Severomoravských cihelen v Hranicích, Okresního stavebního podniku, Ingstavu a všech ostatních závodů a podniků v Hranicích, kteří nějak svou činností do oboru stavebnictví patří.

Přejeme jim všem, aby svůj svátek opravdu pěkně oslavili a hlavně však to, aby je při jejich činnosti po celý rok provázela především radost a úspěchy na všech pracovištích.

Programy Klubu důchodců v červenci 1966:

- 6. července — Rekreační zájezd — Beskydský okruh. Odjezd v 6.00 hod. od hotelu Brno.
- 13. července — Návštěva závodu n. p. Karnola Hranice. Sraz v 9.30 hod. před továrnou, tř. Čs. armády.
- 20.—21. července — Zájezd do Východních Čech. (Jiráskův kraj, Babiččino údolí, Skalní město.) Odjezd v 5.30 hod. od hotelu Brno.
- 27. července — Filmová beseda: Kanada. Sál Jednoty — zámek. Začátek v 15 hod.

Kulturní pořady v červenci:

- 17. 7. — Představení divadla Na zábradlí — sál JKP v 19.30 hod.
- 19. 7. — Představení cirkusu Internacional — 20 hod., hřiště u splavu
- 20. 7. — Představení cirkusu Internacional — 15 a 20 hod., hřiště u splavu
- 21. 7. — Představení cirkusu Internacional — 15 hod., hřiště u splavu

Cirkus INTERNACIONAL v Hranicích!

CIRKUS BUSCH BERLIN

uvádí pod obchodním a technickým vedením cirkusu Internacional svůj světoznámý artistický program. Ředitelství cirkusu v letošním jubilejním roce — 15 let čs. cirkusů a varieté — sjednalo vystoupení nejlepších umělců ze slavných německých cirkusů Busch, Aeros a Olympia.

Zhlédnete veselou i vzrušující cirkusovou podívanou, plnou pestrosti artistických čísel, vystoupení s cvičenou zvěří, smíšené drezury šelem, působivá čísla jezdecká a nejkomičtější nápady klaunů.

Program, kterému loni tleskalo 750.000 nadšených diváků v západní Evropě, uvidíte v manéži cirkusu Internacional.

Námahu, soustředěnost, vůli, můžete důvěrně poznat pouze pod mohutnou klenbou cirkusového stanu. A proto nezapomeňte: kouzlo cirkusu je pouze v manéži. Těšíme se na vaši návštěvu na odpoledních i večerních představeních cirkusu Internacional.

Přesné údaje o vystoupení cirkusu Internacional najdete na plakátech. Upozorňujeme, že počet představení je omezený vzhledem k individuálním smlouvám německých umělců, takže náš cirkus musí dodržet stanovený plán bez jakéhokoliv prodloužení hostování. Víme však, že cirkus přináší radost zejména dětem a mládeži, a proto uspořádáme i dětská představení s nezměněným programem.

Umělecká rada, která vybírala německý program, připravila obecnstvu tak hodnotný a zábavný program, jaký dosud v ČSSR nebylo možno vidět. Poprvé po návratu ze západní Evropy uvidí čs. diváci světový program Busch, kterému bouřlivě tleskala velkoměsta Francie, Holandska, Belgie.

Novinkou pro československé publikum vůbec bude velká plejáda veselých klaunů s ukázkami nejrozmanitějších žongléřských a ekvilibristických výkonů.

Také drezury, uváděné v manéži cirkusu Internacional, budou originálními premiérami programu, připravené ve stejném složení výstupů, se kterými příští rok cirkus Busch bude reprezentovat světovost německých cirkusů v Asii. Původná drezura exotických zvířat, zřídka kdy vídaných v cirkusových manéžích, jistě i Vás upoutá.

Zvlášť přitažlivé jsou v cirkusovém programu artistické výkony. I tady budou diváci cirkusu Internacional překvapeni novinkami, o kterých se s obdivem vyslovovali odborníci již při zhlédnutí výstupů v Německu.

A nakonec: pro malé i velké připravil cirkus Internacional báječnou podívanou — největší pojízdny zvěřinec v Československu.

Tolik přímo od pramene — z vedení cirkusu Internacional. A nakonec, kdy, kde a jak můžete cirkus zhlédnout. Nezapomeňte, že to bude 19., 20 a 21. července 1966 na hřišti u splavu. Celkem budou v Hranicích čtyři představení: 19. 7. ve 20 hod., 20. 7. v 15 a 20 hod. a 21. 7. v 15 hod. Předprodej vstupenek již od 1. července 1966 v Jednotném klubu pracujících v Hranicích. Můžete volat i telefonní číslo 2160 a včas si vstupenky zamluvit. Přijímáme i hromadné objednávky.

Na sledanou v cirkusu Internacional při reprezentačním programu Busch!

Významné dny a kulturní výročí v červenci.

- 2. července 1961 — před pěti lety zemřel americký spisovatel a novelista, nositel Nobelovy ceny, Ernst Hemingway
- 3. července — Mezinárodní družstevní den
- 5. července — památný den našich národů — slovanští věrozvěstové Cyril a Metoděj
- 6. července — 551. výročí upálení mistra Jana Husi — památný den našich národů
- 8. července — by se dožil 75. let národní umělec, básník Josef Hora
- 8. července — před 20 lety zemřel autor státní hymny SSSR, národní umělec a nositel Leninova řádu — Alexandr Vasiljevič Alexandrov.
- 11. července — Den stavbařů
- 12. července — se narodil před 90 lety Ivan Krasko, vlastním jménem Ján Botto, národní umělec, slovenský básník.
- 18. července 1936 — začala občanská válka ve Španělsku
- 19. července 1921 — zemřel představitel českého dělnického hnutí a průkopník socialismu Josef Hybeš
- 26. července — Státní svátek republiky Kuba
- 26. července — před 110 lety se narodil irský dramatik George Bernard Shaw
- 27. července — by se dožil 65 let Ján Osoha, pracovník slovenského dělnického hnutí.
- 27. července — před 125 lety zemřel klasik ruské poezie, básník Michail Jurjevič Lermontov
- 31. července — před 80 lety zemřel v Bayreuthu maďarský hudební skladatel Ferenc Liszt

Kronika města Hranic.

Možná, že není všem občanům známo, že československý stát uložil již zákonem z roku 1920 vést v obcích pamětní knihy — kroniky, ve kterých by byly zachyceny všechny významné místní události.

V Hranicích se začalo s psaním kroniky ještě dříve, než byl vydán tento zákon. Prvním kronikářem byl tu bývalý ředitel školy, později školský inspektor, spisovatel Čeněk Kramoliš. Začal psát v roce 1913. Zachytil ve stručnosti dějiny města a v pravidelných ročních zápisech zachycoval jeho život. Po něm se stal kronikářem ředitel gymnasia E. Cigánek, který dovedl hranickou kroniku až do roku 1938. Léta okupace a osvobození nebyla zapsána. Teprve v roce 1956 se znovu začalo s kronikářskou prací.

Městské kroniky se tady ujal dr. V. Bartovský. Zachytil stručně nejdůležitější události od roku 1938 a provedl podrobný zápis za rok 1956. Po jeho smrti se stal městským kronikářem profesor L. Novotný, který vede kroniku od roku 1957 dodnes.

Je třeba říci, že Hranice měly štěstí ve výběru kronikářů. Vždy to byli lidé se zájmem o život ve městě a se snahou svědomitě jej zachytit. Kronika má po celou dobu vysokou úroveň, je psána velmi pečlivě a odpovědně. Záznamy čítají nyní každoročně kolem 200 stran a podávají přehledný obraz života ve městě.

Podle dnešních stanov o způsobu vedení obecní kroniky je kronikář povinen dát svůj koncept ke schválení kulturní komisi, která posoudí správnost a konkrétnost záznamů. Předseda komise podá potom zprávu radě MěstNV a s jejím souhlasem může být teprve proveden definitivní zápis do kroniky.

Oddělení kronik ve Vlastivědném ústavě v Přerově hodnotí každoročně jednotlivé obecní kroniky. Při tomto hodnocení byla hranická kronika již několik let za sebou postavena na přední místo mezi nejlepšími kronikami Přerovska.

Naše městská kronika byla již několikrát vystavena při různých výstavách v gótickém sále k nahlédnutí všem občanům. Zápisy vzbudily vždy velký zájem. Snad by bylo vhodné každoročně uspořádat pravidelnou besedu nad kronikou, jak se to dělá v řadě obcí. Občané by si jistě rádi připamatovali některé události a seznámili se s různými zajímavostmi, které jim snad ani nejsou známy.

M. J.

Na hranické plovárně v roce 1913.

Teplé letní počasí láká každoročně k řece Bečvě tisíce lidí, kteří se chtějí osvěžit vodou i slunečními paprsky. Pokládáme za samozřejmé, že s výjimkou úseku v lázních Teplicích si můžeme vybrat místo k pobytu kdekoliv na břehu. Byli bychom asi velmi nemile překvapeni, kdybychom někde našli tabule se zákazem koupání. A přece otcové města měli v minulosti na věc jiný názor, jak o tom

svědčí oznámení v časopisu „Hlasy z Pobečví“, ročník XV., číslo 20 ze 17. května 1913, které pro zajímavost citujeme doslovně:

„Koupání v Bečvě jest jen dovoleno: v městské plovárně u Karlových lázní, ve vojenské plovárně u jezu (pro vojsko), pod jezem ve vzdálenosti 100 m od jezu po proudu počítaje až ke hranici obecního území (ke vtoku mlýnské strouhy do Bečvy). Koupání v jiných místech a sice nejen koupání, nýbrž i užívání tzv. slunečních lázní v místech jiných podél řeky Bečvy, než výše vykázano, se zakazuje. Nešetření této vyhlášky trestáno bude dle paragrafu 57 obecního řádu peněžitou pokutou do 20 K nebo vězením do 48 hodin...“

Mnoho prostoru podle toho tedy vodymilným občanům hranickým u Bečvy nezůstalo; ovšem podívejme se, jaké možnosti se jim naskýtalý zato v městských lázních, jak se můžeme dočíst v témže časopise v čísle 26 z 28. června 1913:

„Městská plovárna vyhovuje svému účelu nad očekávání, hlavně pokud se týká lázní plovoucích. Jest zde nezvratný důkaz, že projekt stavebního úřadu jest praktický a účelný. Plovoucí lázně se dle proroctví nepovolaných kritiků ani nepotopily, ani je velká voda neodnela. Naprosto klidně odpuly při poslední velké vodě, byvše na pravém břehu uvolněny, ku břehu levému mimo proud... Kabiny jsou prostorné a slouží současně jako lázně sluneční. Osmi kabin západních slouží lépe pro sluneční lázně, osm kabin východních pak pro koupele a ku odpočinku ve stínu. Zvláště v poledne opírá se slunce do kabin jako v jižních mořských lázních. I při dosti silném chladném větře jest v kabinách bezvětří a vedro. Příjemné koupání na hladině jen uspává.“

Tuto plovoucí plovárnu můžeme také na starších pohlednicích Hranic spatřit, byla upevněna mezi nábřežím v Kropáčově ulici a městským parkem. Jistě i starší občané si na ni vzpomenou, vždyť kluci se snažili plováním pod vodou do jejího uzavřeného prostoru proniknout a nahlédnout. Mimo to byly ještě další dřevěné kabiny připevněny ke kamenné regulační zdi v Kropáčově ulici. Když hrozilo nebezpečí velké vody nebo v zimě se skládaly a přiklápěly na zeď. Vydržely zde dlouho, poslední zbytky byly odstraněny v roce 1935.

Takové možnosti měli tedy Hraničané u Bečvy před 53 lety. „Ceny jsou s ohledem na humánní podnik nízké. Neschází ničeho, jen příjemné, stále, letní horké počasí,“ dodávají ještě „Hlasy z Pobečví“.

Tož tak, Hraničané, přiložte ruku k dílu, abyste se dočkali nového koupaliště! Záleží hodně na vás, kdy bude hotovo a zda bude dokonalejší, než před půl stoletím.

L. N.

Vzpomínáme hranického historika.

Letos v červenci uplyne 95 let od smrti dnes již neznámého hranického historika a nadšeného veřejného pracovníka P. Libora Scholze. Byl rodákem z Loštic na Hané a působil v různých místech na Moravě nejen jako obětavý kněz, ale

i jako vlastenec a spisovatel. V Hranicích stál v roce 1863 u kolébky prvního českého peněžního ústavu — Občanské záložny. Trvalou zásluhu o naše město si získal spiskem „Památky města Hranic“, který napsal a vlastním nákladem vydal v roce 1884. I přes to, že mnohé jeho údaje byly později doplněny a poopraveny, je toto jeho dílo cenným pramenem pro poznání minulosti našeho města, zejména prvního pololetí 19. století. V roce 1780 když Libor Scholz působil v Oseku n. Beč., byl prvním ze zakladatelů a prvním předsedou vlasteneckého, čtenářsko-pěveckého spolku „Lipa“ v Lipníku nad Bečvou.

Širší veřejnosti na Moravě byl však Libor Scholz znám jako velmi pilný a zasloužilý včelař. Bohaté zkušenosti praktické vložil do celé řady populárních spisků i odborných pojednání o včelařství, zejména v roce 1868 vydal samostatný spisek „Včelařství a jeho důležitost co do národního hospodářství a mravného vzdělání lidu“. Redigoval také několik včelařských časopisů, zvláště „Včelu“ brněnskou. Včelařstvím se zabýval i při svém působení na hospodářské škole v Přerově.

Horečná činnost vyčerpala předčasně síly Libora Scholze, zemřel 9. července roku 1881 ve věku 45 let a je pohřben na hřbitově U kostelíčka. Zaslouží však, abychom na něho vzpomněli, neboť pracoval celý svůj život ve prospěch lidu.

L. N.

PROGRAMY HRANICKÝCH KIN:

Letní kino

- 1.— 4. **Bídníci I.**, širokoúhlý, Francie, mládež ano.
- 5.— 7. **Bídníci II.**, širokoúhlý, Francie, mládež ano.
- 8.—11. **Vinnetou — rudý gentleman**, širokoúhlý, NSR, mládež ano.
- 12.—14. **Zlatý člověk**, širokoúhlý, Maďarsko, mládež ne.
- 15.—18. **Carmen Jones**, širokoúhlý, USA, mládež ano.
- 19.—21. **Muž z Ria**, širokoúhlý, Francie, mládež ano.
- 22.—25. **Synové velké medvědice**, širokoúhlý, NSR, mládež ano.
- 26.—28. **Honba za kytarami**, širokoúhlý, Anglie, mládež ano.
- 29.—31. **Melodie podzemí**, širokoúhlý, Francie, mládež ne.

Kino Oko

- 1.— 4. **Hrdina má strach**, ČSSR, mládež ano.
Moderní jugoslávská architektura, krátký film
- 5.— 7. **Tiziánův odkaz**, Jugoslávie, mládež ne.
Dezertér, krátký film.

- 8.—11. Zpropadená kariéra, Anglie, mládež ne.
K princeznám se nečuchá, krátký film.
- 12.—14. Sedm statečných, USA, mládež ano.
- 15.—18. Prázdniny v Římě, USA, mládež ano.
- 19.—21. Někdo to rád horké, USA, mládež ne.
- 22.—28. Morálka 63, NSR, mládež ne.
Cesty vedou k sousedům, krátký film.
- 29.—31. Dva tygři, ČSSR, mládež ano.
Sisyfos, krátký film.

Filmy pro děti:

2. 7. Poštácká pohádka
9. 7. Perlový náhrdelník
16. 7. Dobrodružný svět
23. 7. Království vodního ptactva
30. 7. Naše Karkulka

Kulturní kalendář města Hranic vydává JKP Hranice. — Tisknou Moravské
tiskařské závody, n. p., Olomouc, provoz 11.
Změna pořadů, uvedených v kultur. kalendáři, vyhrazena.